Gemeente Bergen op Zoom

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Bergen op Zoom
T.a.v. leden van de raad en burgerleden
p/a Griffie Bergen op Zoom,
brief gepubliceerd via RaadsInformatieSysteem

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U21-009543	Datum	08 OKT. 2021
Uw brief		Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp:	Bestuurlijke voortgangsrapportage aanbevelingen accountantsverslag 2020	Cluster	BD/Control & Audits,	Bijlage(n)	1

Beste leden en burgerleden,

Afgelopen juni bent u geïnformeerd over de te nemen acties op de aanbevelingen gedaan door de accountant in het accountantsverslag 2020. In de auditcommissie-plus van afgelopen 6 september hebben wij u toegezegd met een voortgangsbericht te komen. Door middel van deze brief informeren wij u over de voortgang.

In de bestuurlijke reactie van afgelopen juni is toegelicht hoe wij de opvolging van deze aanbevelingen zouden aanpakken. Wij hebben daarover aangegeven:
"Invulling hiervan vindt voor een groot deel ook plaats via het Plan van Aanpak Vernieuwen en Verbeteren van de Organisatie – Bergen op Zoom 'dat ben jij' waarbij we integraal werken aan de opdrachten uit het Focusakkoord met als doel meer in control te komen.
Punten die in dit Plan van Aanpak zijn benoemd, zijn, onder meer, de aanschaf van een nieuw financieel systeem, waarin elementen van de aanbevelingen technisch ingeregeld kunnen worden, uitvoering van het plan van aanpak Verbeteren financiële sturing, beheersing en verantwoording (Financiën op Orde). Deze punten dragen bij aan het meer in control komen van de organisatie, alsmede het proces van opstellen van de jaarstukken en de accountantscontrole".
Voor het verbeterplan Financiën op orde is extra capaciteit vrijgemaakt in september om invulling te geven aan de verdere opvolging van de aanbevelingen.

Daarnaast zorgt de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording voor een nadere analyse van diverse processen binnen de organisatie. Veel processen moeten opnieuw worden bekeken om goed voorbereid te zijn op de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording. Diverse processen zijn al geanalyseerd en geoptimaliseerd, stappen zijn hierin zeker gemaakt.

Techniek en aanbevelingen
Er is zeker al invulling gegeven aan het Plan van aanpak Verbeteren en Vernieuwen. De overleggen omtrent de aanbesteding van een nieuw financieel systeem zijn gestart en de noodzakelijke eisen en wensen, waarbij de aanbevelingen van de accountant ook zijn meegenomen, zijn gereed. Streven is om in 2022 over te gaan naar een nieuw financieel systeem. De marktverkenning moet in kaart brengen in hoeverre de aanbevelingen van de accountant via (de inrichting van) het nieuwe financiële pakket afgehandeld kunnen worden.

De verwachting is dat een aantal aanbevelingen van de accountant, die betrekking hebben op de technische aspecten van het huidige systeem, met de implementatie van een nieuw systeem zijn opgelost. Vooruitlopend op deze implementatie van een nieuw systeem is voor een aantal aanbevelingen (o.a. memoriaalboekingen, crediteuren stamgegevens) een handmatige controle ingesteld waardoor om de gesignaleerde risico's te beheersen. De verwachting is dat met deze (tijdelijke) maatregelen voldoende invulling is gegeven aan de aanbevelingen van de accountant zodat deze van de lijst van aanbevelingen kunnen verdwijnen. Daarnaast zal dit ook leiden tot een beperking van de administratieve handelingen die hiermee samen hangen.

Hetzelfde geldt voor een aantal aanbevelingen op het gebied van ICT. Met de aanbesteding van de externe ICT-omgeving zal de aanbeveling inzake wijzigingsbeheer hier op aan gesloten moeten worden De aanbeveling inzake de toegang tot Decade (afdwingen wachtwoordbeleid) is met ingang van oktober 2021 afgehandeld.

Tussenrekeningen ISD en Gemeente
Tijdens de controle 2020 hebben de tussenrekeningen ISD tot veel problemen geleid en uiteindelijk tot aanpassing van de jaarstukken. Onze eigen interne controle en kritische beoordeling van de tussenrekeningen op balansdatum had beter gemoeten, zoals vorige keer gemeld. Inmiddels zijn we gestart met een analyse van het proces en verwerking in de financiële administratie, wat moet leiden tot een herinrichting van het proces en eventueel aangepaste technische inrichting. We hopen één en ander bij de interim controle ter validatie aan de accountant voor te kunnen leggen.

Rechtmatigheid van inkopen
Een aantal stappen in het inkoopproces is geoptimaliseerd: de introductie van de inkoopstartmelding, waarbij de juiste inkoopprocedure wordt bepaald, is in 2021 uitgerold binnen de gehele organisatie, spendanalyses zijn en worden uitgevoerd waardoor de leveranciers in beeld zijn, waarbij mogelijk sprake kan zijn van gelijksoortige inkopen of overschrijding van aanbestedingsdrempels. Wij gaan er vanuit dat we de komende jaren de vruchten plukken van hetgeen in het afgelopen jaar is ingevoerd.

Voortgang aanbevelingen
In bijlage 1 hebben we de bevindingen van de accountant, zoals deze zijn opgenomen in het accountantsverslag, alsmede de voortgang per aanbeveling, vermeld.
Het totaaloverzicht van actiepunten voor 2021 kwam in het plan van aanpak in juni neer op 25 aanbevelingen die nog openstaan, waarvan er toen 1 was afgerond.
Het overzicht laat nu een aantal van 7 afgeronde aanbevelingen zien en verder veel voortgang op de diverse aanbevelingen. Tevens zijn er 8 aanbevelingen die betrekking hebben op het proces van de jaarrekeningcontrole, afsluiting grondbedrijf, 2021. Deze aanbevelingen zullen in ieder geval blijven staan.

Conclusie
Het is nog niet voldoende. We zullen de komende weken extra aandacht hebben en vragen voor de opvolging van de aanbevelingen, zodat we zeker bij interim en of jaarrekeningcontrole kunnen laten zien dat we stappen hebben gezet. De eerste stappen zijn genomen, maar het is nu belangrijk om door te pakken.
Qua voortgang hinken we op twee gedachten, enerzijds zien we best wel voortgang en uitgezette acties, anderzijds zijn er veel aanbevelingen, waar echt nog wel wat moet gebeuren, om deze af te kunnen strepen.
De verantwoordelijkheid voor opvolging van de aanbevelingen ligt in de lijnorganisatie, maar het college heeft zeker aandacht voor de aanbevelingen en stuurt hier actief op. Control & Audits, alsmede de concerncontroller vervullen hierin een ondersteunende en signalerende rol.
Dit overzicht is geactualiseerd in overleg met de accountant en zij zal eveneens op hoofdlijnen over de voortgang rapporteren bij de interim controle 2021, die gepland staat voor november 2021.

Mocht u over deze brief nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer Vons, concerncontroller, bereikbaar via telefoonnummer 0164-277134.

Bijlage 1: Voortgang totaaloverzicht openstaande actiepunten 2021 september

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

loco-secretaris	burgemeester
Dhr. J.L.A.M. Rutten	Dhr. dr. F.A. Petter

Bijlage 1: Totaaloverzicht openstaande actiepunten 2021

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
Monitoring							
1	Wijzigingen Crediteurenstamgegevens	2019	Laag	Afgehandeld, definitieve implementatie met nieuw financieel systeem	Ja	FP&O	JR
	Deze aanbeveling kan pas definitief worden afgehandeld wanneer een nieuwe financiële applicatie is geïmplementeerd. In de tussentijd is het proces tijdelijk aangepast. Vanaf september 2020 vindt controle op de doorgevoerde mutaties door een tweede functionaris (vier-ogen-principe) plaats, ondanks deze controle blijft het risico op het verlies van geldmiddelen bestaan. Om dit te beperken worden tevens aanvullende controles ingevoerd op de betalingen. Dit heeft niet tot onrechtmatigheden geleid. Een definitieve oplossing is mogelijk bij vervanging van de financiële applicatie Decade, vandaar dat de aanbeveling als 'afgehandeld' op het overzicht blijft staan.						
2	Proces van totstandkoming jaarstukken	2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	FP&O	JR
	De accountant constateert dat de interne procedures met betrekking tot het afsluiten van de administratie en het opstellen en onderbouwen van de jaarrekening verbeterd kunnen worden. Tijdens de controle van deze jaarrekening heeft de accountant een aanzienlijk aantal fouten en bevindingen geconstateerd. Alhoewel de bevindingen op diverse posten en processen toezien, constateert zij wel dat veel bevindingen terug te herleiden zijn naar het afsluitproces bij het opstellen van de jaarrekening. Bij het opstellen van de jaarrekening (of bij het opstellen van tussentijdse cijfers) wordt te weinig gekeken naar de juistheid en de volledigheid van deze posten. De druk op financiën was het afgelopen jaar hoog, maar deze krijgt nu wel de aandacht die het verdient, ook het Plan van Aanpak Vernieuwen en Verbeteren van de Organisatie: Bergen op Zoom dat ben jij! draagt ook daar aan bij. Daar is speciale aandacht voor de financiële functie. Onderdeel van het plan van aanpak is een verbeterplan financiën. Dit plan zal in oktober vorm krijgen waarna er binnen financiën vanaf september extra capaciteit voor vrij gemaakt is om in aanloop naar de jaarrekening de belangrijkste punten op te pakken. Niet alleen vanuit financiën maar ook in samenwerking met de verschillende resultaatgebieden. Deze extra aandacht en capaciteit moet ertoe leiden dat het proces van totstandkoming soepeler gaat verlopen eind 2021 en begin 2022.						
3	Afgrenzing baten en lasten (overlopende posten)	2020	Gemiddeld	Geen actie ondernomen, aandachtspunt bij JRR	Ja	FP&O	JR
	Deze aanbeveling is een vervolg op eerder gemaakte opmerkingen van de accountant. Gezien de terugkerende bevindingen bij de 'nog te betalen bedragen' en de 'nog te ontvangen bedragen' wordt onvoldoende gekeken naar de afgrenzing van de jaren. In 2021 zal deze aanbeveling opgepakt worden door het instellen van een balansdossier, zodat alle tussenrekeningen periodiek worden geanalyseerd en beoordeeld. Deze aanbeveling blijft een aandachtspunt bij de jaarrekening 2021.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
4	Voorzieningen: beoordeling	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	FP&O	JR
	Mutaties en onderbouwing van de hoogte van de voorzieningen zijn cruciaal, gedurende het jaarrekening proces. Door de accountant wordt hier ook veel tijd aan besteed. Wij zullen scherper zijn op deze mutaties en onderbouwingen, deze zullen qua proces kritisch bekeken worden en waar nodig aangepast. Afgesproken is, in overleg met de accountant, dat de controle van de voorzieningen onderdeel gaat uitmaken van de interim-controle. Hierdoor worden de belangrijkste mutaties en aanpassingen ruim voor het jaarrekeningproces door de accountant beoordeeld. Tevens wordt dan vooraf gesproken over de gehanteerde systematiek bij de specifieke voorzieningen, waardoor ruim voor de jaarrekening overeenstemming is over de gekozen verwerkingswijze en achtergronden, wat de kans op aanpassingen beperkt.						
5	Materiele vaste activa; kredietregistratie	2020	Gemiddeld	Geen actie ondernomen	Nee	FP&O	JR
	De accountant constateert dat de gemeente 'tussentijdse kredieten' gebruikt voor het administreren van de lasten op een krediet. De accountant adviseert om bij de aanschaf van een nieuwe applicatie rekening te houden met de technische mogelijkheden om het krediet in één keer juist te registreren. Het huidige financiële pakket heeft een aantal beperkingen. Het hanteren van een projectadministratie is er daar één van. Het is ook onze wens om bij de aanschaf van een nieuw financieel pakket deze wens mee te nemen.						
6	Controle memoriaalboekingen	2019	Laag	Afgerond, afronding bij interim controle, definitieve implementatie bij nieuw systeem	Ja	FP&O	JR
	Bij de controle van de memoriaalboekingen is geconstateerd dat er geen functiescheiding aanwezig is tussen het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen. Het aanbrengen van deze functiescheiding is vereist. Deze controle kan zichtbaar worden gemaakt door middel van een paraaf op de memoriaalboeking, of bij aanschaf van een nieuw financieel systeem geautomatiseerd. Functiescheiding kan op dit moment niet via het systeem worden afgedwongen. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. In de tussentijd ondervangen we dit met handmatige controles. Het akkoord van de budgethouder wordt fysiek vastgelegd en gecontroleerd, van deze afspraak wordt in principe alleen afgeweken bij administratieve overboekingen. Vanaf het jaar 2021 is dit standaard werkwijze geworden. We hebben hier een interne controle op uitgevoerd die door de accountant bij de interim controle zal worden getoetst. Indien dit toereikend is, wat de uitkomsten uit de interne controle ook laten zien, kan deze aanbeveling worden beschouwd als "afgerond".						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
Verstrekkingen sociaal domein							
7	Afgeven beschikkingen WMO en Jeugd	2018	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Nee	USD, WMO &Jeugd	

Binnen Suites wordt niet afgedwongen dat een beschikking door een tweede persoon wordt getoetst. De gemeente heeft ervoor gekozen geen controle af te dwingen in het systeem, maar een uitgebreide 2e lijnscontrole uit te voeren.

WMO

Voor de Wmo zijn we voornemens in 2021 een 4-ogenprincipe uit te gaan werken zodat deze in (de loop van) 2022 toegepast kan gaan worden. Hierdoor zal naar alle waarschijnlijkheid vanaf volgend jaar (deels) een systeemgerichte controle plaats kunnen gaan vinden op de Wmo meldingen/aanvragen. Getracht zal worden het 4-ogenprincipe dusdanig vorm te geven dat de belasting voor de Wmo-adviseurs minimaal is, past binnen het huidige geoptimaliseerde proces en dat er vanuit een systeemgerichte controle vastgesteld kan worden dat het 4-ogenprincipe is toegepast.

Dit moet leiden tot een concept procesaanpassing. Alvorens deze procesaanpassing door te voeren/deze werkwijze te implementeren willen wij deze eerst bespreken met de accountant om vast te stellen dat met deze aanpassing de knelpunten voor de verantwoording en de rechtmatigheidscontrole inderdaad opgelost zijn.

Het gesprek met de accountant heeft inmiddels plaatsgevonden. Hierbij is het volgende besproken:

- De ic (2e lijns-controle) is met ingang van 1/1/21 weer is ingesteld, hierover vindt een review door Control & Audits (VIC/3e lijns controle) plaats.
- De opzet van de AO/IB is geactualiseerd waarbij de procesrisico's (inclusief rechtmatigheids- en frauderisico's) en beheersmaatregelen gedetailleerd zijn vastgelegd.
- De voorgestelde procesaanpassing om het vierogen-principe in te voeren is aan de hand van een memo toegelicht.

De accountant heeft aangegeven intern in beraad te gaan in hoeverre gesteund kan worden op de voorgestelde werkwijze voor de controle. Hiervoor is informatie nodig die door de gemeente Bergen op Zoom wordt aangeleverd. Praktische implicatie is dat hier voor de controle 2021 niet op kan worden gesteund.

Jeugd

Voor Jeugd merken wij op dat het 4-ogenprincipe altijd plaatsvindt en gerapporteerd wordt en het dus puur gaat om het systemische borgen van de werkwijze.

Team jeugd heeft met ingang van 1 januari 2021 een nieuwe werkwijze geïmplementeerd waarbij het vier-ogen principe wordt afgedwongen via Suites, dit leidt echter tot een grote toename in administratieve last en lijkt daardoor niet effectief. Bij tussentijdse interne controles is gebleken dat de vastgestelde werkwijze in veel gevallen niet werd gevolgd. Naar aanleiding van deze constatering heeft de resultaatmanager de naleving aangescherpt.

Er is gezocht naar een andere werkwijze, die administratief minder belastend is. Dit heeft geleid tot een concept procesaanpassing. Alvorens deze procesaanpassing door te voeren/deze werkwijze te implementeren willen wij deze eerst bespreken met de accountant om vast te stellen dat met deze aanpassing de knelpunten voor de verantwoording en de rechtmatigheidscontrole inderdaad opgelost zijn. Deze bespreking heeft plaats gevonden in september 2021. Hierbij merken wij op dat het 4-ogenprincipe altijd plaatsvindt en gerapporteerd wordt en het dus puur gaat om het systemische borgen van de werkwijze. Gelijktijdig met de bespreking WMO, is voor Jeugd dezelfde conclusie getrokken. In afwachting van uitsluitstel van de accountant.

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
8	Afgeven beschikkingen: Participatie en TOZO	2018, 2019, 2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Risico blijft aanwezig	USD, ISD	RvT
	Er is in 2019 een verbeterplan opgesteld, inzake het afgeven van beschikkingen in het kader van de Participatiewet (Buig), dit project is inmiddels afgerond en de verbeteringen zijn doorgevoerd, kwaliteit is weer onderdeel van het reguliere proces waarbij de kwaliteit wordt gemonitord. Voor het jaar 2020 heeft dit niet geleid tot fouten in de jaarrekening, een grote stap vooruit. De accountant geeft wel aan aandacht te houden voor een goede documentatie. Dit zal in 2021 verder geoptimaliseerd worden, ook de in 2020 ingestelde regelingen zoals TOZO zorgen weer voor nieuwe eisen en aanvullende werkzaamheden. De accountant blijft aandacht vragen voor goede documentatie en dossiervorming, waar wij als organisatie zeker in investeren.						
9	Tussenrekeningen inkomensregelingen ISD en BOZ	2020	Hoog	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	ISD, FP&O	RvT
	In de slotfase van besluitvorming heeft de gemeenteraad aangepaste jaarstukken ontvangen, dit was het gevolg van een tweetal tekortkomingen. Deze tekortkomingen hadden betrekking op de onverschuldigd verstrekte voorschotten TOZO en overige vorderingen sociale zaken. Onze eigen interne controle en kritische beoordeling van de tussenrekeningen op balansdatum had beter gemoeten en inmiddels zijn we gestart met een analyse van het proces en verwerking in de financiële administratie, wat moet leiden tot een herinrichting van het proces en eventueel aangepaste technische inrichting. Afgesproken is dat voor de interim controle de analyse van de huidige werkwijze en aanpassingen hierop worden voorgelegd aan de accountant, waarbij zij dmv een IT-audit de werkwijze voor 2021 valideren. Analyse is inmiddels gestart, Streven is ongewijzigd om dit voor de interim controle afgerond te hebben.						
Verhuur en pacht							
10	Aansluiting vastgoedadministratie naar kadaster	2019, 2020	Laag	Actie ondernomen, afgerond	Ja	W&L	JR
	Er is momenteel geen aansluiting met het vastgoedregister en het kadaster. De accountant adviseert om een analyse uit te voeren tussen de kadaster en de activa staat om volledigheid zekerheid te halen. De controle volstaat voor een vijfjaarlijkse uitvoering. Deze werkwijze wordt opgenomen in het proces, de aansluiting heeft voor het eerst plaatsgevonden in de zomerperiode van 2021. Hieruit zijn geen bijzonderheden gekomen. Aansluiting is nu compleet en deze analyse zal periodiek worden uitgevoerd.						
Inkopen							
11	Archivering prestatielevering	2018	Laag	Actie ondernomen nog niet afgerond	Nee	FP&O	JR
	Op dit moment wordt niet via het financieel systeem voorzien in de onderbouwing van de prestatielevering. De vastlegging (door middel van een pakbon, termijnstaat et.) van de prestatielevering wordt daarmee niet afgedwongen in het financiële pakket en vastgelegd. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. In de tussentijd ondervangen we dit met handmatige controles.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
12	Verplichtingenadministratie	2019	Gemiddeld	Geen actie ondernomen	Nee	FP&O	JR
	De gemeente heeft geen verplichtingenadministratie die digitaal gerelateerd, gekoppeld is, met de geldende regels van inkoppen en aanbestedingen. Bij de vervanging van Decade wordt bekeken of dit meegenomen kan worden in het programma van eisen. Streven is om met het nieuwe systeem dit punt echt te borgen en een verplichtingenadministratie op te zetten waarbij digitaal de gehanteerde inkoopprocedure als stappenplan wordt vastgelegd (omvang in tijd en bedrag alsmece de gevolgde procedure). In 2021 is de inkoopstartmelding geïntroduceerd, bij de interim controle zal een analyse worden uitgevoerd naar de werking hiervan in relatie tot de verplichtingenadministratie. Afhankelijk van de uitkomsten kan dit betekenen dat in de toekomst in 2022 de algehele controle van alle inkopen en aanbestedingen achterwege kan blijven, of zich kan richten op de risico onderwerpen. Voor de jaarrekeningcontrole 2021 betekent dit nog een algehele controle van alle inkopen en aanbestedingen boven een bepaald bedrag, op aanbestedingsrechtmatigheid, vanwege introductie van de inkoopstart melding in het lopende jaar 2021.						
13	Rechtmatigheid inkopen; volgen van juiste inkoopprocedures	2019	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Risico blijft bestaan	OBO	JR
	De accountant adviseert het college om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. Zoals in de management letter reeds opgenomen adviseren wij u dit te borgen in de automatisering qua vastlegging rechtmatigheid van de aangegane verplichtingen en de borging van de werkelijke uitgaven op basis hiervan. De organisatie heeft hier zeker al stappen in gezet door de introductie van centraal contractbeheer, jaarlijkse spendanalyses en de introductie van een inkoopstartmelding. We hopen hier in 2021 de vruchten van te plukken. Wat betreft geautomatiseerde vastlegging in een verplichtingen administratie wordt dit meegenomen bij de aanschaf van de nieuwe financiële applicatie. Vanaf 1 juli 2021 is de inkoopstartmelding verplicht. Dit is ook uitgebreid gecommuniceerd op BOZ net en met een sessie In gesprek met.. Daarnaast heeft met elke resultaatmanager een individueel gesprek plaatsgevonden over zijn/haar spendanalyse en zijn adviezen gegeven wat te doen. We hopen dat hiermee het bewustzijn stijgt wanneer sprake is van homogene dienstverlening, het verstrekken van dezelfde opdrachten aan dezelfde leveranciers. Daarnaast wordt nu vanuit inkoop de lead genomen in signalering van homogene dienstverlening naar aanleiding van de inkoopstartmelding. Dit geeft veel aanvullende informatie die gebruikt kan worden in het vroegtijdig signaleren van mogelijk onrechtmatige contracten. In 2021 heeft een training voor zowel inkoop als contractmanagement plaatsgevonden voor medewerkers betrokken bij inkopen.						
Subsidies							
14	Volledigheid subsidieregister	2019	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	VHT/ W&R	JR
	De gemeente beschikt niet over een subsidie register waarin alle subsidies opgenomen zijn. Het grootste deel van de subsidies is opgenomen in het zaaksysteem. Risico is dat de gemeente subsidies niet cf. voorwaarden subsidie verordening verstrekt omdat geen toetsing wordt uitgevoerd. De aanpak om te komen tot een volledig subsidieregister is aan het cluster VHT toegewezen en heeft een relatie met de businesscase Subsidies uit het focusakkoord. In het kader van diverse Lean Six Sigma projecten binnen de gemeente, is ook het subsidieproces tegen het licht gehouden. Dit project is in eerste instantie gericht op het terugbrengen en monitoren van de doorlooptijden binnen het subsidieproces. Er is ook een subsidieregister ontwikkeld dat hiervoor gebruikt kan worden. Dit subsidieregister is een goede aanzet maar zal nog niet aan alle kwaliteitseisen voldoen (met name zichtbare aansluiting met Decade) die de accountant hieraan stelt. De opdracht tot het vervolmaken van het subsidieregister dient nog in de organisatie te worden weggezet. Overigens wordt er nu ook al een register bijgehouden, maar is dit is handmatig (Excel).						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
Grondexploitaties							
15	grondexploitaties opbrengst de Markiezaten – Wal 1	2018	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	JR
	In de grondexploitatie van De Markiezaten – Wal 1 is een opbrengst van € 1.452.000 opgenomen in de prognose van de grondexploitatie. Deze opbrengst wordt onderbouwd door een contract uit 2008 waarin is opgenomen dat de kopende partij dit bedrag zal betalen op het moment dat de geleverde sociale huurwoningen worden verkocht. Deze verkoop heeft nog niet plaats gevonden, de afwikkeling van dit contract is te verwachten in 2021. Deze opbrengst voor de grondexploitatie "wal 1" is opgenomen in de prognose van 2021. Er heeft overleg plaatsgevonden met woningstichting Stadlander, die aangegeven hebben dit eveneens te willen afwikkelen (2021), maar hadden hier nog een aantal vragen over die inmiddels zijn beantwoord. Er vindt momenteel veelvuldig overleg plaats met Stadlander inzake definitieve afspraken zodat zij kunnen overgaan tot uitbetaling.						
16	Onderbouwing prognoses	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	JR
	De accountant constateert dat bij een aantal grondexploitaties sprake is van globale ramingen ter onderbouwing van de kosten en opbrengsten. Er wordt gesignaleerd dat de raming van de verwachte planontwikkelingskosten bij een aantal projecten afwijkt van de raming van voorgaand jaar en per project aanzienlijk kan verschillen. Bij de jaarafsluiting 2021 zullen we waar mogelijk en waar noodzakelijk nog gedetailleerde ramingen gebruiken voor de prognoses voor de herzieningen van de grondexploitaties.						
17	Programmering	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	JR
	De programmering van de grondexploitaties wordt actief gemonitord door de gemeente Bergen op Zoom. Het totale programma volgt vanaf 2020 het scenario hoog van de provincie en is realistisch volgens de accountant als wordt gekeken naar het programma vergeleken met de realisatie van de afgelopen drie jaar. De accountant constateert wel dat de gemeente niet altijd beschikt over een ruimtegebruikskaart waarin alle kavels zijn weergegeven. De aanbeveling inzake ruimtegebruikskaarten wordt overgenomen, bij de onderbouwing van de prognoses zullen wij deze gaan gebruiken. Inmiddels zijn afspraken gemaakt met de betreffende collega's om dit verder uit te werken zodat we vanaf de eerstvolgende jaarafsluiting de ruimtegebruikskaarten ook als basis kunnen gebruiken.						
18	Opbrengsten stijging	2020	Gemiddeld	Geen actie noodzakelijk	Ja	W&L	JR
	Het college rekent met een opbrengstenstijgingen van 0% (2019: 1%). Op basis van de momenteel beschikbare informatie acht de accountant deze parameter voorzichtig. De constatering ten aanzien van de voorzichtige opbrengsten, begrijpt het college. De gekozen onderbouwing is echter gebaseerd op een bestendige gedragslijn, aangezien jaarlijks de Outlookmonitor van Metafoor hiervoor wordt gebruikt. De voorzichtige gedragslijn wordt gehandhaafd conform beleid. Op deze aanbeveling wordt geen actie gepleegd aangezien het huidige beleid wordt gehandhaafd.						
19	Waardering	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&L	JR
	De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in de controleaanpak van de accountant, vanwege de mate van schattingsonzekerheid. De accountant heeft het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. De accountant vindt dat de prognoses van de kosten beperkt onderbouwd zijn. Deze aanbeveling van de accountant is overgenomen. De onderbouwing van de prognoses van de kosten zullen wij in 2021 verder detailleren en onderbouwen zodat deze aanbeveling volgend jaar niet meer voor komt.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
20	NV Aangenaam	2020	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	W&R	JR
	De accountant signaleert dat de gemeente volledig aandeelhouder is van de NV Aangenaam. Afgelopen jaar heeft u besloten om € 870.000 terug te ontvangen van de NV. Aangezien u volledig eigenaar bent van deze onderneming, staan formeel gezien ook de overige middelen tot u beschikking. De accountant adviseert om vast te stellen dat de juiste mate van transparantie wordt gehanteerd. Het college is van mening dat dit het geval is. De gemeente is voor 100 % aandeelhouder van de NV Aangenaam is 100 % , waarbij zij een grote zeggenschap over de NV heeft. Tevens is de gemeente vertegenwoordigd in de directie. Jaarlijks wordt een jaarrekening opgesteld waarbij verantwoording wordt afgelegd voor de inzet van middelen en verrichte activiteiten. De jaarrekening wordt voorzien van een accountantsverklaring van een externe onafhankelijke accountant en is openbaar. Indien er ontwikkelingen zijn die belangrijk zijn of impact hebben voor de gemeente worden deze voorgelegd aan de gemeente, cq gemeenteraad, zoals ook afgelopen jaren regelmatig is gebeurd. Het college van burgemeester en wethouders heeft 22 juni 2021 het principebesluit genomen de NV Aangenaam te ontbinden. De gemeenteraad is via een raadsmededeling in de gelegenheid gesteld haar wensen en bedenkingen over dit principebesluit bij het college in te brengen. Deze raadsmededeling is besproken in de commissie RDE op 21 september 2021. Hierbij is het voorstel van de agenda gehaald in afwachting van de jaarstukken 2020 van de NV Aangenaam. Het onderwerp zal naar alle waarschijnlijkheid in december weer opnieuw worden geagendeerd. Afhankelijk van de voorgenomen behandeling zullen wel of geen vervolgstappen worden gezet.						
Informatiebeveiliging							
21	Logische toegangsbeveiliging tot het netwerk	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	JR
	De gemeente heeft een wachtwoordbeleid ingesteld waarin is opgenomen dat voor het netwerk een maximale geldigheidsduur van 180 dagen wordt afgedwongen. Aangezien meerdere applicaties gebruik maken van Single Sign On, geldt voor deze applicaties dat het wachtwoord van het netwerk tevens de toegang tot de applicatie is. Van een aantal accounts verloopt het wachtwoord niet. We hebben de accounts, die het betreft in beeld en hebben hier de volgende acties aan verbonden. 1. Accounts waar onterecht het wachtwoord van niet verliep, zijn inmiddels aangepast zodat zij vallen onder het algemene beleid; 2. Accounts die niet meer gebruikt worden, worden verwijderd. 3. Accounts waar het functioneel niet gewenst is om deze op te nemen in het beleid (denk aan accounts ten behoeve van geautomatiseerde processen) worden opgenomen in het uitzonderingsregister op het informatiebeveiligingsbeleid. Hierin wordt opgenomen wat de achtergrond van deze uitzondering is en wie het risico draagt. Daarnaast worden er mitigerende maatregelen op deze accounts getroffen om het risico te beperken. De aanpassingen zullen bij de IT-audit bij de interim controle worden getoetst.						
nr	**Bevinding**	**Jaar van constatering**	**Prioriteit**	**Status**	**Opgelost voor JRR 2021**	**Cluster**	**CT-lid**
22	Wachtwoord vereisten Decade	2016	Gemiddeld	Actie ondernomen nog niet afgerond	Ja	I&P	JR
	Voor de applicatie Decade is vastgesteld dat de wachtwoordpolicy voor deze applicatie geen restricties kent, anders dan dat het wachtwoord moet bestaan uit één karakter. De organisatie maakt gebruik van digitale autorisaties (bijvoorbeeld de autorisatie van inkoopfacturen) in bovenstaande applicatie. Om die reden is het van belang om de authenticiteit van de gebruiker te kunnen vaststellen. De organisatie heeft aangekondigd dat er zo snel mogelijk in 2021 een update plaatsvindt waarbij wachtwoord vereisten ingesteld worden. Uit de testfase blijkt dat Single Sign On zorgt voor te veel performance verlies laat zien en niet geïmplementeerd kan worden. In oktober wordt om die reden toch over gegaan op een Password Policy in Oracle.						

23	Logische toegangsbeveiliging: Rechten applicatiebeheerders	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	JR
	Ten aanzien van de applicatie Decade is er een groep applicatiebeheerders en een groep functioneel beheerders. Deze groepen hebben accounts met hele hoge rechten. Dit is niet gewenst. We zijn bewust van het risico van het gebruik van het systeemaccount in Decade. Technisch is het onmogelijk om dit account alleen bij calamiteiten te gebruiken. In 2022 wordt er gestart met de aanbesteding van een nieuw financieel pakket. Daarin zal informatiebeveiliging als onderdeel opgenomen worden in het programma van eisen. Daarnaast is het wachtwoord van het systeemaccount alleen beschikbaar bij de applicatiebeheerder en diens vervanger, en is opgeslagen in een password kluis van de beheerders. Dit account wordt ook alleen gebruikt, wanneer de leverancier deze nodig heeft voor onderhoudswerk aan de applicatie. De instructie inzake procesmatige inbedding is afgerond en zal door de accountant bij de interim controle worden getoetst.						
24	Wijzigingsbeheer	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	JR
	Ten aanzien van het wijzigings-beheerproces wordt gebruik gemaakt van de workflow in Topdesk, maar niet alle wijzigingen en acceptaties van wijzigingen vastlegt in Topdesk. Begin 2021 is het GEMCAB binnen Bergen op Zoom gestart. Deze Change Advisory Board (een samenstelling van beheerders en iAdviseurs) behandelt de ingediende (niet-standaard) wijzigingen bedoeld voor afhandeling bij ICTWBW. De wijziging wordt vastgelegd, bijgewerkt en afgehandeld binnen TOPdesk. Op deze manier is het duidelijk welke wijzigingen zijn ingediend en afgehandeld (en dus geaccepteerd). Niet-standaard wijzigingen kunnen alleen ingediend worden door de (applicatie) beheerders en/of iAdviseurs. Ook de standaard wijzigingen worden geregistreerd in TOPdesk en ingediend bij ICTWBW, maar behoeven geen goedkeuring van het GEMCAP (dit betreffen eenvoudige wijzigingen). Deze werkwijze zal door de accountant bij de interim controle worden getoetst, waarna deze aanbeveling mogelijk als afgerond kan worden beschouwd.						

nr	Bevinding	Jaar van constatering	Prioriteit	Status	Opgelost voor JRR 2021	Cluster	CT-lid
Afgeronde aanbevelingen , op een rij							
1	Wijzigingen Crediteurenstamgegevens	2019	Gemiddeld	Afgerond, definitieve implementatie met nieuw financieel systeem	Ja	FP&O	
6	Controle memoriaalboekingen	2019	Gemiddeld	Afgerond, na toetsing bij interim controle, definitieve implementatie met nieuw financieel systeem	Ja	FP&O	
10	Aansluiting vastgoed administratie naar kadaster	2019, 2020	Laag	Afgerond	Ja	W&L	JR
21	Logische toegangsbeveiliging tot het netwerk	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	JR
23	Logische toegangsbeveiliging: Rechten applicatiebeheerders	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	JR
24	Wijzigingsbeheer	2016	Gemiddeld	Afgerond na toetsing bij interim controle	Ja	I&P	
25	Handmatige betalingen	2019	Laag	Afgerond, bij jaarrekening 2020	Ja	FP&O	

Status		Prioriteit	
Geen actie noodzakelijk			
Geen actie ondernomen		Hoog	Bevinding op te lossen voor de jaarrekeningcontrole 2021
Actie ondernomen, maar nog niet afgerond		Gemiddeld	Bevinding op te lossen voor de jaarrekeningcontrole 2022
Gedurende 2021 opgelost, maar voor boekjaar 2021 nog wel aanvullende werkzaamheden nodig		Laag	Bevinding op te lossen op lange termijn
Afgerond			